

Ramazan SİRACOĞLU

professor

“Charlie Hebdo” qəzetinin əməkdaşlarına qarşı gerçəkləşmiş terror hadisəsindən sonra fransızların müsəlmanlara qarşı münasibəti daha da pisləşib. Fransada, təqribən, 7 milyon (təkcə, Parisdə 1 milyon 800

kəsindəkilərini) müsəlman ölkələri təşkil etdiyi yaxşı məlumdur. XX əsrin birinci yarısında işğal etdiyi ərazilərlə birlikdə təxminən 13 milyon kv. kilometrlik torpaq sahəsi olan Fransanın hal-hazırda 640,7 min kv. km ərazisi var.

Fransızlar müsəlmanların islam dəyərlərinə və etiqadına də-

Bəzi fransız məşhurlarına görə, müsəlman ölkələrindən mütəmadi olaraq Fransaya mühacirət edən müsəlmanlar, nəticə etibarlı ilə, demoqrafik tarazlığın pozulmasına, “bəyaz irqin” təcridcən zəifləməsinə səbəb olurlar. Məsələn, Jan Reno Qabriel Kamu adlı ifrat sağçı fransız ədibi 2011-ci ildə nəşr olunmuş “Böyük yer-

Jan Kamu bəyaz irqdən olanları hamılıqla mühacir müsəlmanlara qarşı milli müqavimətə səsləyir (Bax: Sapiro Gis?le . Les ecrivains et la politique en France – De l’affaire Dreyfus ? la guerre d’Algerie, 2018). Onun kitabını oxuyanlar, söhbətini dinləyənlər, təbii ki, qarşılaşdıqları müsəlmanları bir dəhşət mənbəyi, insanlıq

Fransada müsəlman xofunun səbəbi

«Paris və fransız qadınlar “qaralar”a qalacaq»

ATƏT-in 1992-ci ildən bəri, guya, Qarabağ məsələsini həll etmək üçün təşkil etdiyi Minsk qrupuna həmsədrlik edən Fransa senatının Azərbaycanın əleyhinə qəbul etdiyi qərar təəssüf və hid-dət doğurur. Fransız senatorlarının bu cür hərəkəti, əslində, göz-lənilməz deyildi. Onların erməni təəssübkeşliyi hamıya bəllidir.

Özlerini mədəniyyətin və demokratiyanın banisi sayan fransızların əksəriyyəti, nədənsə, müsəlman dünyasını sekulyarizmin və müasirliyin qatı əleyhdarı olan qüvvə kimi görür (Bax: Yvonne Yazbeck Haddad. Muslims in the West. Oxford University Press, 2011).

Dünyada multikulturalizm və plüralizm şüarı ilə çıxış edən Fransanın məsələyə bu cür yanlış münasibəti ölkədə müsəlmanlıqdan vahimənin – islamofobiyanın- getdikcə güclənməsinə, müsəlmanlara qarşı təzyiqlərin artmasına real təhlükə və şərait yaradır. Fransada yaşayan müsəlmanlar arasında keçirilən rəy sorğusunda respondentlərin çoxu (74 faizi) çalıxdıqları iş yerlərində, ictimai yerlərdə, nəqliyyatda və ticarət məkanlarında sırf müsəlman olduqları üçün müəyyən çətinliklərlə və özlərinə qarşı etimadsızlıqla qarşılaşdıqlarını bildirmişdir (Bax: Bowen John R. “Recognising Islam in France after 9/11”. Journal of Ethnic and Migration Studies. 2009, N:35 (3): pp. 439–452).

Fransada 2010-cu ildən müsəlman qadınların küçədə niqabla gəzməsi qadağan olunub. 7 yanvar 2015-ci ildə Parisdə həftəlik nəşr olunan və islami dəyərləri çox ağır, təhqiramiz şəkilə əl salmaqla ad çıxarmış

min) müsəlman yaşadığı güman olunur, onların təxminən 4 milyon Əlcəzair mənşəli fransız vətəndaşdır.

Məlum olduğu kimi, 1789-1830-cu illər arasında Fransada dövlət və din təcridcən bir-birindən ayrılmışdır və 1905-ci ildə bu ayrılma – sekulyarizm prinsipi (fransızca “laïcité”- laıqlıq) qanuniləşmiş və 1945-ci ildə konstitusiyada öz təsbitini tapmışdır.

Fransanın bir zamanlar müstəmləkəçi dövlət olduğu, Yaxın Şərqlə və Afrikada onun müstəmlə-

rindən bağlı olduqlarından yaxşı xəbərdardırlar (Bax: Ahmet Yasar Abdulaziz. “France’s Islamophobia and its roots in French colonialism”. 9 April 2019).

Fransızlar hesab edirlər ki, islami prinsiplər müsəlmanların Avropa xalqları ilə qaynayıb-qarışması yolunda ciddi maneədir. Bu cür düşüncə terzi fransızların bir çoxunda müsəlmanlara qarşı neqativ münasibət yaranmasına səbəb olmuşdur (Bax: Bowen, John R. .Journal of Ethnic and Migration Studies, 2009, N: 35 (3): pp. 439–452).

dəyişmə” (“Le Grand Remplacement”) adlı kitabında iddia edir ki, mühacirlərin, xüsusən də Yaxın Şərqlə və Afrikadan gələn müsəlmanların Fransaya gəlməsi “bəyaz irqin genosidi layihəsidir” (“complot du genocide blanc”) və “müsəlmanlar ölkəni istila edib fransız mədəniyyətini dağıdacaqlar.” (Bax: Taguieff Pierre-Andre. La revanche du nationalisme: Neo Populistes et xenophobes ? l’assaut de l’Europe, Presses Universitaires de France, 2015)

Qatı müsəlman əleyhdarı olan

və mədəniyyət düşməni kimi görəcəklər.

Fransızlar müsəlmanlığı qadın ləyaqətini alçaldan və onları hüquqdan məhrum edən etiqaad kimi alqıladıqlarından, şəriət qaydalarının Fransa mənəvi dəyərlərinə zidd gəldiyini düşündüklərindən, islamın bu ölkədə mövcudluğunu mümkünsüz hesab edirlər. Fransada yaşayanların çoxu belə düşünür ki, müsəlmanlıq kişilərin dominantlığına xidmət edən şovinist din olaraq qadınların əbədi diskriminasiyasına hüquqi zəmin yaradır, onları daim iş yerlərində və evdə başıörtülü gəzməyə məcbur edir. Başqa sözlə, fransızlara görə, hicab qadın köləliyinin simvoludur (Bax: Valfort Marie-Anne. “Religious discrimination in access to employment: a reality”, Policy Paper, 2015).

Fransız iş adamları rəhbərlik etdikləri müəssisələrdə müsəlmanların namaz qılmaları üçün şərait yaradılmasının əleyhinədir, hicablı qadınları “kabus”a (“nightmare”) bənzədirlər. Dounia Bouzar və Lyliya Bouzan adlı iki fransız tədqiqatçının “iş yerində ALLAHa yer varmı? (ALLAH a-t-il sa place dans l’entreprise?)” başlıqlı araşdırmada fransız sahibkarların “qorxudan hicablı müsəlman qadınlara baxmağa cəsarət edə bilmədiklərini” yazmışlar.

(davamı gələn sayımızda)